

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας

3. Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας

Καζανίδης Ιωάννης
kazanidis@teiemt.gr

3. Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας

- Η **ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας** περιλαμβάνει τη συστηματική αναγνώριση, τον εντοπισμό και την ανάλυση εγγράφων που περιλαμβάνουν πληροφορίες που σχετίζονται με το ερευνητικό πρόβλημα.
- Μπορεί να περιλαμβάνει έγγραφα όπως άρθρα, διατριβές, κριτικές κ.λπ.
- Ορισμένες σημαντικές μελέτες διεξάγονται σε περιοχές όπου υπάρχει λίγη προηγούμενη έρευνα και ορισμένα ουσιαστικά προβλήματα παραμένουν σε περιοχές με μεγάλη έρευνα.

- Για να προσδιορίσετε τι έχει ήδη γίνει στο θέμα σας.
- Παρέχει πληροφορίες, ώστε να μην αντιγράφετε ακούσια την υπάρχουσα έρευνα.
  - Παρέχει πληροφορίες που θα σας βοηθήσουν να πλαισιώσετε επαρκώς τη μελέτη σας σε ό, τι έχει διεξαχθεί πριν από την εργασία σας.
  - Σας βοηθά να προσδιορίσετε ερευνητικές στρατηγικές και μηχανισμούς συλλογής δεδομένων που έχουν και δεν έχουν εφαρμοστεί σε προηγούμενες μελέτες.
  - Διευκολύνει την ικανότητά σας να ερμηνεύετε τα ευρήματά σας.

- Ο καθορισμός της έκτασης της ανασκόπησης βιβλιογραφίας είναι πρόκληση για τους νέους ερευνητές.
- Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί τι πρέπει να συμπεριληφθεί και τι να μην συμπεριληφθεί στην ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.

Προτάσεις για επαρκή έκταση.

- Αποφύγετε τον πειρασμό να δείτε πώς σχετίζονται όλα όσα βρίσκετε.
- Όταν υπάρχει μια μεγάλη υπάρχουσα βάση δεδομένων, ελέγξτε μόνο εκείνες που σχετίζονται άμεσα με το πρόβλημά σας.
- Όταν υπάρχουν λίγες υπάρχουσες μελέτες, αναζητήστε ευρύτερα και συμπεριλάβετε προηγούμενες εργασίες που σχετίζονται με ουσιαστικό τρόπο στο πρόβλημά σας.

Ποιοτικές μελέτες

- Οι ποιοτικές μελέτες αναφέρονται συχνά με γενικότερη γλώσσα στην αρχή μιας μελέτης, επειδή το επίκεντρο της μελέτης θα εμφανιστεί όταν ο ερευνητής μαθαίνει περισσότερα για το πλαίσιο της έρευνας και τα άτομα που δρουν σε αυτό.
- π.χ., Αυτή η ποιοτική μελέτη διερευνά τα συναισθήματα των νέων εκπαιδευτικών σε μεγάλες αστικές περιοχές.
- Π.χ. Ο σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τη κοινωνική ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες στην τρίτη τάξη δημοτικού.

Βήματα για τη διεξαγωγή της ανασκόπησης

1. Προσδιορίστε και δημιουργήστε μια λίστα λέξεων-κλειδιών για να καθοδηγήσετε την αναζήτηση της βιβλιογραφίας σας.
2. Χρησιμοποιώντας τις λέξεις-κλειδιά σας, εντοπίστε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές που σχετίζονται με το θέμα σας.
3. Αξιολογήστε την ποιότητα των πηγών σας.
4. Γράψτε περίληψη των πηγών σας.
5. Αναλύστε και οργανώστε τις πηγές σας χρησιμοποιώντας έναν πίνακα βιβλιογραφίας (σελ.111)
6. Γράψτε τη βιβλιογραφική ανασκόπηση

Υπάρχει μια σειρά από διαθέσιμες πηγές

- Προτιμώνται οι πρωτεύουσες πηγές.
  - Περιέχει πληροφορίες από πρώτο χέρι
- π.χ. άρθρα που δημοσιεύθηκαν στο American Educational Research Journal

Δευτερογενής πηγές

- “Second-hand” πληροφορίες - δεν γράφονται από το άτομο που έκανε τη μελέτη. Ορισμένοι ξεκινούν πρώτα με την εξέταση αυτών.
- π.χ. Εγχειρίδια (Handbooks), εγκυκλοπαίδειες και κριτικές (**Reviews**), όπως Review of Educational Research, The Handbook of Research on Teaching

Βήματα για αναζήτηση σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων

1. Προσδιορίστε λέξεις-κλειδιά
2. Επιλογή βάσης δεδομένων
  - π.χ. ERIC/EBSCO, Education Index, PsycINFO, Google Scholar, Αποθετήρια Πανεπιστημίων
3. Ξεκινήστε μια αναζήτηση χρησιμοποιώντας τις λέξεις-κλειδιά επιλεκτικά
4. Αναδιαμορφώστε την αναζήτησή σας χρησιμοποιώντας κατάλληλες επικεφαλίδες θέματος ή περιγράψτε συνδυάζοντας όρους με κατάλληλο τρόπο

5. Μόλις βρείτε ένα σχετικό άρθρο, ελέγξτε για συνδέσμους προς πρόσθετη σχετική βιβλιογραφία, συγγραφείς, σχετικές αναφορές, αριθμό ετεροαναφορών.
6. Οι περισσότερες βάσεις δεδομένων θα παρέχουν έναν σύνδεσμο που θα δημιουργήσει μια αναφορά σε μορφή **APA**.
7. 7. Πολλές βάσεις δεδομένων θα σας επιτρέψουν να δημιουργήσετε έναν λογαριασμό ώστε να μπορείτε να συνδεθείτε και να αποθηκεύσετε και να διαχειριστείτε τις αναζητήσεις σας

- Αναζήτηση επιστημονικών άρθρων σε Google Scholar, ERIC/EBSCO
- Εθνικά επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια
- Βιβλία
- Διαδίκτυο
- Αποθετήρια πανεπιστημίων
  - Μεταπτυχιακές – Διδακτορικές διατριβές

1. Διαβάστε την περίληψη (Abstract) ή τη σύνοψη (Summary) για να προσδιορίσετε τη συνάφεια.
2. Περάστε γρήγορα ολόκληρο το άρθρο και δημιουργήστε νοητικές σημειώσεις για τα κύρια σημεία
3. Γράψτε μια πλήρη βιβλιογραφική αναφορά.
4. Ταξινομήστε και κωδικοποιήστε το άρθρο.
  - Αναπτύξτε κώδικες που είναι σημαντικοί για εσάς

5. Σχολιάστε ή συνοψίστε την πηγή.

- Συμπεριλάβετε τα κύρια σημεία της γνώμης ενός συγγραφέα.
- Δηλώστε το πρόβλημα, τις διαδικασίες, τα κύρια ευρήματα.
- Σημειώστε τυχόν ειδικές πτυχές που σχετίζονται με τη μελέτη σας ή τις προτάσεις του συγγραφέα.

6. Συμπεριλάβετε τυχόν σκέψεις που έρχονται στο μυαλό σας.

- 5. Σημειώστε διαφωνίες, ερωτήσεις που μπορεί να έχετε και οτιδήποτε δεν είναι σαφές για εσάς.

7. Αναφέρετε δηλώσεις που είναι εισαγωγικά ή παραφράσεις για να σας βοηθήσουν στην αποφυγή λογοκλοπής.

- 5. Συμπεριλάβετε αριθμούς σελίδων

Ανάλυση, οργάνωση και αναφορά της βιβλιογραφίας

- Μερικοί φοιτητές φοβούνται να αρχίσουν να γράφουν μια ανασκόπηση της βιβλιογραφίας κυρίως λόγω έλλειψης εμπειρίας.
- Παρέχετε υποστήριξη με αναφορές για τις δηλώσεις σας.
- Ορίστε με συνέπεια τους όρους σας.
- Κάντε ένα περίγραμμα.
- Προσαρμόστε τις πηγές στο περίγραμμά σας.

Ανάλυση, οργάνωση και αναφορά της βιβλιογραφίας

- Αναλύστε τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των πηγών.
- Παρέχετε μια ουσιαστική ανασκόπηση της προηγούμενης έρευνας.
- Συμπεριλάβετε αντιφατικές μελέτες.
- Ελέγξτε πρώτα τις λιγότερο συνδεδεμένες αναφορές και μετά μεταβείτε στις πιο σχετικές.
- Ολοκληρώστε την κριτική με μια σύντομη περίληψη της βιβλιογραφίας και των συνεπειών της.

Ερωτήσεις

Ιωάννης Καζανίδης
kazanidis@teiemt.gr
Skype : ikazanidis